

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea” (4 pag.) numai 100 Lei pe an.
„Foala Interesantă” (4 pag.) 60 Lei pe an.
Cel-ec le abonează pe amândouă, le primește cu 150 Lei pe an
și capătă și „Plugarul Luminat”, fără alt adaus la plată.

Foala pentru popor.
Apare JOIA
Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimiși în banii
țării aceleia în preț de 300 Lei, sau prin cec de bancă.
Redacția și Administrația: Orăștie (Jud. Hunedoare).

Cum se întâmplă, că vrând să faci bine, — faci rău!

— O pildă vieă din orașul Galați. —

Gvernele de după războiu, unele și altele, au sprijinit „Legea Chirilor”, prin care au pus stavilă urcării chiriei pe care s'o cerea proprietarul de casă, dela chiriașul (birnicul) său. Prin legea asta, guvernele țării voiau să fie în ajutorul celor fără casa lor proprie, să li se sta în casa altuia, cu bir. Că scumpindu-se tare lucrurile după războiu, proprietarii de casă ar fi cerut micul negustor, meseriașului și slujbaşului, așa chirie, că acela neputându-o plăti, se vedea aruncat în drum.

Fără îndolală gândul din care au purces aducătorii legii și cei ce, după el, au sprijinit-o, — a fost gând bun.

Dar — cum întorce viața uneori pe dos toate plăsurile și lucrările noastre!

La orașe nu erau numai proprietari de case „bogătani”, cărora nu le păsa mult de vor primi o chirie mare ori una mică, ci erau și sute, ba mii de proprietari de case, cari — din chiria ce o luau de pe casă trăiau! Altă avere nu aveau, poate nici alt venit!

Pe aceștia noua lege a chirilor, i-a băgat în toate neville. Cerințele vieții și pentru ei s'au scumpit. Dar cel chiriaș nu și-o puteau scumpi, ca să le lasă socotelile trăinului. Le venea mai bine să-și vândă casele, chiar cu preț mai scăzut decât ar fi căzut, — căci banii puși în bancă sau băgați într'un neșof ceva, le aduceau întreit mai mult, decât chiria cea ținută jos de legea chirilor.

Cine s'a folosit de strâmtoarea acestor proprietari de case fără noroc? — Acel cari au oșii de vulpe de văd și n'au întărec cu ei, și au nas subțire de miroasă cale-o de o postă unde este ceva pradă!

Urmare ni o povestea zilele lătea un medic român din Galați. D-sa ne-a spus:

— În Galați strada cea mai scumpă, e „Strada Domitescă”. Aceasta era înainte de războiu foarte românească, sau aproape întreagă creștină (căci sunt și mulți Greci în ea, tot creștini ca și noi). Prin „Legea Chirilor”, sute de proprietari cari se și-au mai găsit socoteala cu penit din chirie, — și-au vândut casele de vânzare. Și azi în această stradă, un singur Bruc ar vrea 50 de case!

prietarilor și — ie-a cumpărat cu toptanul.

Iaca un sfârșit, un rod, la care aducătorii legii Chirilor nu s'au gândit.

Ar fi rândul legitorilor de azi, să îndrepteze greșala legii de mai înainte, și — cum a făcut Germania, că a silit pe cei ce au cumpărat ca pe nimic casele în zilele de spaimă de după războiu, să le dea înapoi vechilor stăpâni!, — așa și la noi, proprietarii cari și-au vândut casele de sifa ce le-a făcut-o legea chirilor, să aibă drept într'un an doi, să și-le lee înapoi!

Așa ar cere buna dreptate! Atunci s'ar vedea că avem guverne, cari știu apăra pe cei loviți de soarte, — chiar din via — uneori fără gând rău, — a lor, a guvernelor!

Pe aiurea și pe la noi.

— Pilda Ungariei. —

În Ungaria s'a adus, după războiu, lege, că Jidani nu pot intra la Universități (la cele mai înalte școli cari dau doctori, profesori, avocați, ingineri, pe toți învățați țării) decât în măsură cu numărul locuitorilor evrei, față cu locuitorii Ungari ai țării. S'au plâns jidanii la „Liga Națională”, dar n'au câștigat păra.

Acum foile din Pesta arată, la cât a stăruit guvernul maghiar numărul evreilor cari pot fi primiți în Universități: e 5 la sută, din numărul celorlalți studenți. Cam 5 la sută sunt Jidani în țară, 5 la sută au loc și în școlile înalte.

Așa apoi la marea Universitate din Pesta, vor fi primiți în anul de față numai: 25 evrei la științele de drept (de avocați), 20 la medicină (doctori), 10 la farmacie (apotecă), 17 la istorie și limbă, iar la științele de fizică și matematică nici unul.

La Universitatea nouă, mare și frumoasă, din Dobrișu: numai 10 la drept, 6 la medicină, 5 la limbă, nici unul la farmacie, nici unul la matematică!

La Universitatea din Pécs (Cinci Biserici): ca și la Dobrișu.

La Politehnică, — școala de ingineri de tot felul, pot fi primiți 47.

De toți în Ungaria nu vor fi primiți în anul de față decât cam 200 de Evrei în Școlile înalte!

Și n'o mânca Liga Naționalilor pe Ungaria!

Ce păcătoase sunt guvernele noastre, față de cel ungurez, în privința asta! Ungarii primeau 95 studenți creștini și 5 jidani din fiecare sută de studenți, — la noi la unele științe, află câte 100 de creștini și 300 de Jidani!

La Farmacie și la medicină în Ungaria aproape nu se mai primesc Jidani, — pentru că nu poți încredința grija sănătății creștinilor, pe mâna Jidanilor, — că e val de tine creștin!

Noi, cari suntem neamul cel mai primejdni, căci suntem cel mai năpădit de Jidani, — noi trebuia să avem această lege înainte Ungurilor! — Dar n'o avem nici azi. Nu cutescă nici să gândescă la ea dl Goga, de care tinerimea și mulți din noi, legam oarecari nădejdi. Dar ia noi care-cum ajunge în scaunul de ministru, stă zmirna, ca un laș, naitea Jidanilor, cari calcă poruncitori în fața lor!

Dă nu s'or schimba aceste stări de lucruri, de neamul nostru nu va fi bine!

Din viața Partidelor.

E aci toamna. La 15 Octombrie se deschide de nou Parlamentul (sfatul țării) și pe atunci partidele de opoziție (de împotrivire guvernului) ar dori să se înfățișeze în stat într'o rânduire nouă, întărite, mai primejdioase pentru guvern. Cum sunt azi, oșebite unele de altele, cel țărănesc, ca și cel național și cel liberal, sunt prea slabe. De aceea stăfeți alegă mereu dela capul unui partid la altul, pipăindu-se, ducându și câte-o vorbă nouă, cu imbleământ, ca doară-doară intră la învolală macar donă.

Mal nou d. Dr. Alexandru Valda a făcut o vizită dlui Ionel Brătianu la Florica (moșia șefului liberalilor). Pe când dl Ionel Maniu cerea înțelegere cu țărăniștii, dl Valda cerea cu liberalii, — și pe urmă, — așa se vede, tot se vor înțelege sau cu unul sau cu alții. Pe 25 Septembrie sunt conchemați la Brașov la o constătuire fruntașii Partidului Național.

Luna Octombrie va limpezii mult lucrurile.

O ceartă fără rost.

— Intre Iași și Chișinău. —

Ministrul Școlilor a hotărât că noua Facultate de teologie, deși fine, ca legătură, de Universitatea din Iași, — să fie deschisă în Chișinău, pentru a da și acestui oraș stăt de înstrăinat, un așezământ mai înalt de cultură românească, — care adună în jurul său profesori și muncitori sufletești, cari la o altă vor forma un focar de suflet românesc și știință românească.

Dar s'a tulburat de lucrul acesta Metropolitul Iașilor Pimen și își mișcă sfetnicii și preoții împotriva hotărârii guvernului, — cerând că noua Facultate să se înființeze negreșit la Iași și nu la Chișinău!

Au dreptate și unul și alții. În Basarabia ar fi de lipsă nu de un focar de lamină și românism, cum e Facultatea de teologie, ci de zece, de o sută de focare. Nu e dar nici un rău că se șterze acolo.

La Iași de altăva e lipsă, nu numai de acea Facultate: E lipsă de un Metropolit cu suflet de creștin dărz și de Român mare, — e lipsă de Profesori universitari cari să fie pildă de românism și creștinism, nu de Parhoni bolșevici, și celalalți, cum îl mai chiamă, „țărăniști” jidoviți și chiar comuniști!

Că cu Metropolitul de azi, Pimen, și cu Parhoni din Universitate, iaca se scufundă tot mai tare, până va ajunge la fund, naia românismului la Iași, și tot așa în toată Moldova! Că ai ajuns să ai în Iași 7-8 biserici creștine și 76-80 de sinagoge jidovești!

Asta ar trebui să deschidă ochii adormitului Metropolit Pimen și să-l ridice la lăptă dărză de apărare a creștinătății, că se scufundă și piere aci sub ochii săi, și cu ea ne piere acolo neamul!

Primejdia asta mare n'o vede capul bisericii Moldovei, — el vede „primejdie” pentru Iași în aceea că — Chișindul capătă și el o școală mai înaltă, în care să se crească preoți buni și Români buni pentru Basarabia!

Mielmea punctului de vedere a Metropolitului dela Iași ni o arată dedesuptul „luptei” sale: El e „liberal” în politică. Fruntașii liberali s'au rostii pentru Iași în pricina asta, și atunci singura politică liberală, care e Metropolitul Pimen, nu putea să ste „nepăsător”, ci se opintește și se oțărăște la „luptă” pentru biserica liberală, cum nu-l vezi

nici odată luptând pentru apărarea bisericii sale mari și vii, atât de primejdioase acolo!

Știri politice

Pretenia cu Italia.

— Slabă pretenie —

Intre România și Italia s'a iscălit zilele astăzi un fel de „Contract de țărășie” pentru a-și fi una altela razim și apărător, cu vorba cel puțin, la zile de nevele. Trei puncte mai însemnat are contractul, și anume:

1. Se leagă între sine cele 2 țări, să și dea sprijin pentru înlăturarea ordinii internațional (dintre stată peste tot) și pentru asigurarea obligămintelor arătate în tratate (contracte) iscălitte de ele;

2. că: dacă interese de obște ale lor, ar fi amănitate, se vor înțelege între ele cum să și-le aperi;

3. căud una din ele ar fi primejdniată prin năvală din afară, cealaltă se va sili a-i da ajutor diplomatic (cu vorba, prin diplomații săi), ca să se înlătore pricina neînțelegerii.

Atât tot. Și atâta cât nimica. E ca învîrtirea pisicii în jarul pășatului ferbinte. Vai, să nu mă ating, că mă ard pe botșor. Iaca de ce:

România are lipsă de sprijin frățesc și de camarad, mai ales pentru întâmplare de neînțelegeri cu Rusia, pentru Basarabia.

Cu Basarabia lucrul stă așa: Ea a fost dată de Sfatul de Pace din Paris României, cu toate glasurile diplomaților aflători acolo, căci toți au aflat că așa e cu dreptate. Așadar și cu glasul Italiei!

Dar s'a spus, că hotărîrea aceluși Sfat, pentru a fi obligătoare pentru țările cari au luat parte la el și în războiu, așa că, dacă cineva nu va primi-o, apoi să fie și datoare a sări întru apărarea ei, — trebuie să fie întărită și de sfatul cel puțin a trei din marile state ce au luat parte la războiu: Anglia, Franța, Italia și Japonia. — Anglia și Franța, s'au purtat bărbătește și au întărit hotărîrea Sfatului de pace trecându-o și prin Sfatul Țărilor lor, — dar Italia și Japonia au tot întârziat a face acest lucru, — fapt din care Rușii scot unele nădejdi, și li se pare că aceste țări nu-s de părere că Basarabia e, fără vorbă mai departe, a României, ci că s'ar putea încă vorbi, sau cel puțin s'ar mai putea începe ceva tirguită asupra lui. Nu zic guvernele celor două țări aliate, Italia și Japonia, că nu e cu dreptate ce s'a hotărît la Paris, dar spun că: Noi avem lucruri de negoț cu Rusia și avem lipsă de legăturile economice cu ea, și n'am vrea s'o supărăm prin punerea degetului de tot pe hotărîrea Păcii dela Paris.

Când acum închei un Contract de pretenie și un fel

S'a descoperit mișcarea. Păznicul era înțeles cu doritorul de „a muri” și — împărțau premiul. Cel care învățaseră pe păznicul a face lăstăși înșelăciune, erau jidanii, cari au înțeles că și din această măsură înbitoare de oameni a guvernului unguresc, ei pot face un buniceț „ghiteț”.

Un jubileu rar.

— Di Ioan Ciontea. —

Conducătorul Tipografiei „Libertatea” din Orăștie, dl Ioan Ciontea, a împlinit în 15 Septembrie 50 de ani de când și-a început meseria de tipograf. Era băștel tiner de 13 ani, când a intrat ca învățat-tipograf la „Tipografia Arhidiecezană” din Sibiu. Foarte singurcios și isteț, a leșit printre cei mai buni tipografi, și, mulțumit acestor însușiri a daie, a și ajuns destul de tiner ca conducător al tipografiei „Ideal” din Hașeg și pe urmă în Hunedoara, înființată de fiertatul Aurel P. Barclan. Acolo, având plată 25 coroane pe săptămână, în a. 1903 a fost chemat la Orăștie ca conducător la „Tipografia Nouă” (cea de azi „Libertatea”) unde i s'au dat vr-o 2 cor. mai mult la săptămână... Așa vremuri erau pe atunci. Mulțumit cu puținul ce i-l dădeau vremurile și meseria, și-a făcut totdeauna datorița cu foarte multă dragoste și credință, netrebând să fie silit ori macar îndemnat de cineva. De atunci și până azi a stat în fruntea Tipografiei „Libertății”, care s'a deprins așa cu d-za, încât par'că nici ne putem închipui această Tipografie fără d. I. Ciontea...

Implinind 50 ani dela înarea „vingălăcului” în mână, simțătorii daie am dorit să-l sărbătorim cu un banchet, — dar d-za, modest cum a fost totdeauna, a dorit ca această zi însemnată să și-o petreacă în liniștea familiei, fără zgomot și paradă. Totuși „Reunionea Meseriașilor Români din Orăștie”, s'a dus în presara zilei și i-a făcut o plăcută serenadă, cântându-i câteva cântări și președ. Reununii i-a zis câteva cuvinte călduroase de felicitare. Erau fericiți meseriașii români din Orăștie a putea sărbători pe un coleg al lor împlinind jumătate de veac de muncă neîntreruptă în breșla pe care o onorează cu hărnicia și pricepera

sa, — precum suntem fericiți și noi cei din Tipografia „Libertatea” a-l vedea mereu volnic, sănătos și voloc, conducând atenționele și tipăriind neîntrerupt lierele și tipăriind neîntrerupt „Libertatea” și celelalte foi și Calendarul lor și atâtea lucrări literare de valoare, de 23 de ani într'una.

În semn de dragoste și prețuire, colegătorii tipografi, dnii G. Săcu, G. Lazar, I. Cherecheș, I. Crăclun și I. Moșă, au dăruit, întru pomenirea acestei zile frumoase din viața șefului lor, câte 100 Lei pentru „Fondul Sănătorului Tipografilor”, la oaltă 500 Lei, iar din partea Tipografiei 1000 Lei, de tot 1500 Lei, — alăturându-ne și prin aceasta la urările ce i s'au adus și prin scrisori și telegrame, de numeroșii dsale pretini și cunoșcuți, ca — să-l vedem cu sănătate și cu aceeași dragoste de muncă încă mulți ani în fruntea acestei tipografii nașionale.

Mulțumită.

Tuturor d-lor colegi, prietini și cunoșcuți, cari m'au felicitat, din prilegiul împlinirii a 50 ani de muncă neîntreruptă în breșla artei grafice (15 Sept. 1876—15 Sept. 1926), — precum și d-lor membri ai corului Reununii Meseriașilor Români, sub conducerea dlui diriginte Iosif Maler, cari din acest prilej, în presara zilei, m'au onorat cu o frumoasă serenadă, — le exprim pe această cale cele mai călduroase mulțumite.

Orăștie, la 16 Sept. 1926.
I. Ciontea.

NOUȚĂȚI

Concertul dat de Garnizona Orăștie la 18 Sept. în sala dela „Central”, pentru fondul Monumentului M. S. Regelui, — a fost din cele mai reușite. Piese clasice executate de Muzica Regimentului condusă de d. Horceaș, — au plăcut foarte. S'a adunat și o sumă destul de frumoasă pentru nobilul scop.

In comuna Ciu, jud. Arad, dl învățator Petru Motocan, a împlinit în 22 Aug. 30 de ani de dascăle. Și în tot timpul a fost învățator foarte la locul său. De aceea foștii săi elevi, acum oameni mari, l'au sărbătorit frumos: După slujba sfântă dela biserică, toți câți au luat lumina cărții dela dânsul, s'au adunat,

în haine de sărbătoare, în curtea bisericii și l'au așteptat să iasă din biserică. Aci foștii săi elevi, cantorul Ilie Ancateu, a rostit frumoase cuvinte de salutare, dorindu-l încă mulți ani bun, și i-a dat un preșos dar din partea iubitorilor săi foști școlari. Dl inv. Motocan le-a mulțumit foarte mișcat, promițând a fi și în viitor, până-l va da D-zeu puteri de muncă, același care a fost și în trecut. A urmat în sala școlii masă împreună, cu numărșii preoști ce se aflau întruniți aci în Cerc cultural, unde s'au ținut vorbiri și corul țărănesc condus de cartorul Ancateu, a cântat mai multe cântări potrivite.

Logodnă. Dșoara Zoe Dămian, fiica dlui Primpretor P. Dămian din Orăștie, și dl Izidor Radu, judecător în Sebeș, logodniți. Sincere felicitări și urări de fericire!

Dela Direcțiunea Liceului „Aurel Vlaicu” Orăștie. Aviz. Se aduce la cunoștința tuturor elevilor școlii noastre, că cursurile încep luni, în 27 Septembrie, 1926, orele 8 am.

Toți elevii se vor prezenta până incl. 26 Sept.

Elevii interni la prezentare vor achita rata la Internat. Cel cari nu vor achita rata la intrare, vor perde locul rezervat.

Directiunea Liceului.

Sărbările „Asociațiunii” la Zălău, au avut pentru noi Orăștieni și o atracție deosebită, întrucât în firul acelor sărbări, la producțiunea artistică din seara adunării, ziua întâi, un punct foarte drag, poate cel mai plăcut publicului ales ce era acolo adunat, a fost punctul sub care drăgălașa copilă Doina Dobo a declamat și cântat în chip încântător nevinovatele sale cuplete, în cap cu „Fetița cu cloșci de-ajour”... Fîind și foarte dispusă, Doinița noastră s'a produs așa de frumos și de fermecător, că publicul nu mai avea cuvinte a o admira și lauda și a o ruga să se repeteze nesfârșit... Artiștele alese dela Opera din Cluj cari erau de față, au rugat stăruitor pe fericita mamă, d-na Aurora Dr. Dobo, să nu facă să nu pregătească pe acest copil plin de talent pentru artă. Ne bucurăm de succesul drăgălașei noastre Orăștience și-l dorim viitorul strălucit pe care i-l prezic chiar artiștii de seamă.

Moarte — ca mai rar, într'un circ din Viena era un clown (comediantul care stârnete risul copiilor, ba și a celor mari, prin năzbătările ce le face). Când îl vezi cum face tuturor vole bună, haz și ris, ai crede că el e cel mai mulțumit om din lume, care trăește într'o nefericită veselie, pe care o împrumută și celor din jurul său!

Cât de neadevărat e acest lucru. De câte ori, pe când se dă peste cap și de-a tumba și se strâmbă de face lumea să moară de râs, — în el plânge inima pentru D-zeu știe ce lipsuri și suferințe... Dovadă foarte tristă de acest fel a dat zilele trecute

clownul cel mai iubit din marele circ din Viena: Pe când, într'o seară, făcea publicul să rătă cu lacrimi, el, nenorocitul, a luat otravă și în câteva clipe s'a tăvălit pe jos în zgârceluri grozave cari i-au adus moartea pe loc, — în vreme ce lumea râdea de el, crezând că — face comedii de-ale lui...

Focuri multe și mari au fost în toamna asta, la orașe și la sate. Intre altele au ars săptămâna trecută în comuna Beldiu (jud. Aiba) 22 curți economice. În cele mai multe au ars și casele. Focul s'a iscat dela jocul unui copil mic, care a adunat pae în curte și le-a dat foc să-și frigă un cucuruz... Sunt pagube mari.

Și aci să trimită Ministerul de Interne din ajutoarele mari ce s'au adunat la chemarea M. Sale Reginei pentru cei arși din Bacău, — pentru cari s'a adunat prea mult. Darurile creștinilor să fie date păgubiților creștini, caei cvrellor le ajunge, de întrece, ce au dat corăligionarii lor. Nu se face nici o „nedreptate” dacă darurile zmulse creștinilor prin faptul să nu li s'a lămurit pentru cine dau, — se opresc și se dau creștinilor, pentru cari nu se pornesc adunări pe țară!

Banca „Agricola” din Hunedoara, a convocat pe ziua de 26 Sept. Adunarea generală extraordinară, pentru schimbarea mai multor paragrafi din Statute.

Cetiți în „Plugarul Luminat” de azi (Nr. 8, pe Septembrie) articolul din fruntea foii, plin de învătătură, — și articolul despre „Gălbează” cu amănunte foarte interesante din viața germenului ce produce boala călbezel. Sunt articli vrednici a fi cetiți și știuți minte de fiecare Român și plugar.

Cabinetul dentar al Dșoarei Elsa Alvinczy, este închis până la ziua de 4 Octombrie a. c. (879) 1-3

Indreptare. În numărul trecut, vorbind de nenorocitul băiat din prăvălia dlui Vulcu, care s'a sinucis, scriam — după informațiile ce ni se dase, — că a fost „bătut rău” de conducătorul prăvăliei, dl Graef, în firul unei cercetări ce era în curs. Afiam că s'a spus prea mult prin cuvântul „bătut rău”, căci dl Graef i-a dat numai o palmă, nu altă bătaie, fiind în urmărirea unei fapte rele, de care nenorocitul tiner s'a dovedit că era vinovat. În interesul adevărului, indreptăm cuvintele că ar fi fost „bătut rău”.

Sărmana soră nevinovată. În Iași dșoara Elena Driscoidi (italiancă), o fată bună și cinstită, și a tras în 20 Sept. un glonț de revolver în pept, ca să seucidă. Dar nu și-a nimerit inima și poate să scape încă cu viață. — Dusă la spital și revăindu-și în fire, sărmana copilă a spus, că a voit să moară, căci nu poate purta rușinea pe care li-a făcut-o la toată familia fratele ei Gulsepe (Iosif), care a săvârșit mai multe spargerii cu furt și e acum în temniță. De rușinea lui, ea a dorit să moară...

Sămănători de lumină

și de credință mantuitoare:

Di Ion Paveloni din Vaslui (J. Neamț) nea trimis 3 abonați de probă;

Di Petru Armean din Ciucagi (Bucovina) 2 abonați pe lângă sine.

Cantorul Vasile Nănu din Surduc, 4 abonați.

Tinerul Nicolae Aron din Susani 3 abonați, —

și alții câte unu.

Fie pomeniți cu laudă ca sămănători de lumină în popor!

De probă, fără nici o plată

trimitem o lună de zile folle noastre ori-cui care le cere prin o scrisoare. Primește adevărate folle de pe 4 săptămâni, — din cari poate vedea și judeca ce fel de foi sunt și vede de-i plac, ca să le țină și el la casa sa, ori nu.

Dați-ne adresa deplină: Numele doritorului, meseria ce o are, comuna ori satul în care locuiește, strada și numărul casei, posta din urmă de care țină satul (dacă e sat fără oficiu postal) și județul. atunci folle le merg fără greș.

Bunil pretini al folilor noastre, să ne dea adresa câte unui cetitor vrednic din satul lor sau din vecini, de ori-unde, care nu știe că nu are folle noastre și despre care crede că dacă le-ar cunoaște, s'ar înscrie abonat la ele.

SCRISORI

Din Băsești.

Sept. 1926.

Die Redactori! Când tinerii ce se ridică din sânul poporului nostru, dau dovezi de dreaptă înțelegere a rostului lor în viață și arată că năzucesc spre un viitor mai bun, — noi cei mai în vârstă ne bucurăm și cu plăcere arătăm și altora bucuria noastră.

Noi Români din Băsești (jud. Sălaj) avem azi această bucurie. Băștel tineri se ridică din poporul nostru și dau semne bune. Încă nainte cu vr-o 2 ani, cățiva tineri, fiind încă pe băncile școlii, începură a ține vorbiri poporului despre îndrumările mai bune ale agriculturii, despre trecutul neamului, și altele.

Iar în vara asta ei s'au organizat într'o Societate culturală, alegându și președinte pe d. Antoniu Pop, secretar pe Vasile Pop, casier Ioan Pop și bibliotecar Teodor Pop.

La 1 August au ținut o conferință populară stând din mai multe vorbiri și declamări. S'au produs caminte și frumos: tinerul Ioan Pop cl. VII. comer. vorbind despre: învățătura nouă naționalistă creștină; Antoniu Pop despre: omul în mijlocul semenilor săi; Victor Achim despre beție și relele ce-l urmează; Vasile Pop și Mercea au declamat foarte plăcut.

Apropie pe aceiași îi vedem apoi și la celelalte producții și stăruiți spre bine.

Pe 15 August (Sântămărie) pregătiseră înființarea unei secții a „L'gl A. N. Creștin”, lucru ce nu s'a putut face pentru felurite pedeci ce li s'au pus în jurul permisului adunării.

VESTIRE

— Pentru prietenii acestor foi. —

Ca și în anii trecuți, așa și în anul de față, „Libertatea” dă prilej cetitorilor buni din popor, de a o avea la cele din urmă 3 luni ale anului, de probă, cu preț scăzut.

Dela 1 Octobru, până la Anul-nou (lunile Octombro, Novembro și Decembro), imbiura aceste foi, în loc de 37 lei 50 bani, cât o prețul lor pe 3 luni, — cu numai 30 Lei, — celor ce nu le au și vor să le aibă de probă.

Prețul acesta nu privește însă pe abonații regulați, cari sunt rugați a trimite prețul deplin și pe pătrarul din urmă E o ușurare nu mai pentru cei de probă.

Rugăm pe cei ce prețuiesc lupta neînduplicată românească și creștinească a acestor foi, să vestească acest lucru printre cetitorii din comună.

La numărul de față alăturăm Mandato Postalo, cari să fie dato celor ce ar dori a trimite banii pe lunile de probă.

In 22 August l-am văzut in comuna Nadzului român, la adunarea despărțământului „Astrei” unde au jucat mult sponzioarea piesă „Vremuri de restriște” de C. Georgesca. A plăcut nespun de mult ascultătorilor.

In 29 Aug. in Băsești o nouă reprezentație urmată de joc. Victor Remeș (cl. V. com.) o de clamație de haz despre balabosta jidanului; In „Paștele Satelor” s'a zburcitat schimonosirea portului; Victor Remeș a predat un monolog, — apoi d. V. Remeș cu dsoara Veronica Pop au predat bucata „Ștefan și Victoria”, mult aplaudate de tinerime.

S'a început acum jocul piesei teatrale „Vremuri de restriște” de Georgesca. Dar din această piesă nu s'a putut juca decât actul I, căci apoi Pretara și jandarmii s'au împotrivit ca jocul să se urmeze!

Ce mare greșală a făcut aici d. Pretor chiar față de sine însuși! In piesă anume, vine înainte un Pretor jidovit și

acela e foarte respingător pentru publicul ascultător. Di Pretor tocmai pentru a nu părea cuiva, că d-sa are ceva din însușirile Pretorului din „Vremuri de restriște”, trebuia să lase piesa să se joace în pace. Pina faptul însă, că s'a împotrivit jocului, scutit de umbra balonetelor jandarmilor, pe cari îl avea alături, a făcut că publicul să vadă în faptă, nu ca figură pe scenă pe — Pretorul jidovit... Piesa oprită pe scenă, a fost jucată de domnil paterii, jos în sală...

Tinerii nostri buni nu au desnădăjduit; ei înțeleg glasul vremilor care strigă asurzitor tocmai din faptele puternicilor zilei, cari se fac ocrotitorii celor ce ne pregătesc robla cea mare și rușinoasă, — și chiar de aceea vor lepta cu atât mai hotărâși pentru credința cea nouă, care se află atât de viu plidată în piesa „Vremuri de Restriște”, pe care o recomandăm spre citire la tot Românii!

Vestnic.

BUGARE

către iubiți nostri abonați.

Având in vedere că abonații foier noastre sunt trei din patru părți, — ba mai mult, aproape 90 la sută, — țărani, și știind noi că țaranul n'are vreme in dricul verii, in Iulie, să umble pe la poștă să trimită bani pentru foi, — n'am cerat celor ce trimizeseră plata numai pe jumătatea întâie a anului, să plătească la 1 Iulie, ci le-am trimis feile mai departe, lăcându-i să le plătească in toamnă. Că toamna țaranul are și răgaz mai mult și și bani face mai ușor.

Acuma e aci toamna. — Rugăm dară pe cinstiții nostri abonați cari n'au trimis bani pe jumătatea a doua a anului, — să ne trimită acum și dinșii.

Pentru uzurare găsesc in acest număr Mandate Pestale, cu cari să trimită banii.

— Cei cari au plătit, sunt rugați să dea Mandatul Pestal la un alt cetitor bun din comună, care nu are foile noastre și ar dori să le aibă de probă pe cele 3 luni din urmă ale anului.

Iar abonații ce trimit pe jumătatea a doua, vor faer o bună slujbă Inptei naționale creștine, dacă pe lângă ai loe bani, vor mai trimite și 1—2—3 abonați de probă pe 3 luni. Vom pomeni eu laudă in foaie pe cei ce ne trimit astfel de abonați. A lucra pentru răspândirea acestor foi naționale creștine in popor, e ca a lucra la sporirea armatei apărătorilor de neam și lege! Și numărul acestora trebuie să ne silim cu toți a-l sporii, dacă e ca să nu ne scufundăm in prăpastia ce e tot sapă sub noi dușmanii nostri păcătoși.

Celor ce până la 1 Octobree nu ne trimit plata pe jumătatea a doua, — le oprim mersul foier dela Octobree încolo. Trei luni le-am trimis pe așteptare, mai mult nu putem, căci pe noi lucrătorii ne așteaptă 6 zile și la 6 zile plata trebuie să li-se dea; — iar fabricile de hârtie, de cerneală, de benzină, de oleiu, de ori-ce materiale tipografice, — nu ne așteaptă nici o zi, tetul trebuie plătit la primirea mărfii.

Cinstiții nostri abonați să ne înțeleagă și să ne ajute a scoate foile fără poticniri din lipsa plăților la vreme.

Cei ce nu-s in ordine cu plata, mai capătă afară de acesta încă 2 numeri, apoi oprim.

Epitropia bisericii ortodoxe rom. din Orăștie.

Publicațiune.

Comitetul bisericii greco-ort. rom. din Orăștie, prin această publică concurs: pentru darea in antrepriză a reparatiunei și văruierei din nou a bisericii, precam și a zidului imprejmător.

Condițiunile se pot vedea zilnic la cancelaria epitropiei, unde sunt afișate.

Ofertele scrise și închise sunt a se depune la cancelaria epitropiei, cel mai târziu până la 25 Sept. 1926.

Licitația se va ținea in 25 Sept. pe lângă ofertele in scris, și cu graiul viu, in sala Școlaei.

Orăștie, la 15 Sept. 1926.

(876) 1-1

Comitetul.

Epitropia bisericii ortodoxe rom. din Orăștie.

Publicațiune.

Comitetul bisericii greco-ort. rom. din Orăștie, prin această publică concurs: pentru darea in lucrare a drumului principal și a poteceilor secundare, din cimitirul nou.

Schița lucrării și condițiunile, se pot vedea zilnic la cancelaria epitropiei.

Ofertele scrise și închise sunt a se depune la cancelaria epitropiei, cel mai târziu până la 25 Sept. 1926.

Licitația se va ținea in 25 Sept. pe lângă ofertele in scris, și cu graiul viu, in sala Școlaei.

Orăștie, la 15 Sept. 1926.

(376) 1-1

Comitetul.

2 servitori. Internatul Liceului „Aurel Vlaicu” din Orăștie, caută pe ziua de 1 Octobree

doi servitori

pentru lucrarea economiei internatului. Leasa lunară dela 800—1200 și întreagă întreținerea.

Direct. Internatului.

(880) 1-1

0 garnitură de treasat,

de 720 mm. cu treas cu corga in 3 axe, cu motor de benzină de 6 H.P., și motor de 4 H.P. pentru tăiat lemne, se află de vânzare la

(881) 1-1

Iosif Popa,

mecanic, Săliște (J. Sibiu).

2 Miori, de apă, cu câte o piatră, cu locuință, — in curtea lor au grajd, grădină de 2 jugăre, — de vânzare la subscrieul:

(874) 2-2

Ioan Cigmaian

morar in Geoagiu de jos (J. Hanezoara)

CROITOREASA

Subscrie mă anunș onoratiului public din Orăștie, că merg in familie pentru lucru de croitoreasă. Rog a fi înștiințată in strada Mihai Viteazu Nr. 1 (lângă școala de fele) in curte. (869) 3-3

Un învățacel

(866) 3-3

se primește la:

Iulius Grafonhorst
maestru curelar, Orăștie.
str. Dealului (Printul Carol) 5.

Judecătoria mixtă Orăștie, secția Cf.

Nr. 720/1926 Cf.

Extrast din publ. de licitație.

In cerererea de executare făcută de următorul „Ardelean” Institut de credit și economii soțiale pe acți in Orăștie, contra următorilor Marareșcu Ioan și Pops Marica. Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională in ce privește imobilele situate in comuna Orăștieoara de Jos circumscripția Judecătoriei Orăștie, cuprinse:

1) in Cf. a comunei Orăștieoara de Jos Nr. cf. 639, Nr. top. 68, 1/a, 69 grădină intravilan sură in întindere de 627 □ st. in preț de strigare 659 Lei.

2) in Cf. Nr. 640 a comunei Orăștieoara de Jos Nr. 375,376 grădină intravilan in întindere de 2 jugăre 1073 □ st. in preț de strigare 11,800 Lei.

3) in Cf. Nr. tot acolo Nr. top. 378—387 1/5 agru fânea și pășune Rom. in întindere 1 jug 1327 □ st. in preț de strigare 5400 Lei.

4) in Cf. Nr. 427 a comunei Orăștieoara de Jos Nr. top. 1683 fânea, gîmeja de 795 □ st. pe porțiunea de proprietate de sub B 5-6, adica 1/4 parte, in preț de strigare 1680 Lei.

5, in Cf. 646 a comunei Orăștieoara de Jos Nr. top. 2040,

2041 fânea in întindere de 1 jug. 1140 □ st. fânea glebea măslacă pe porțiunea de proprietate de sub B 9—10 adica la 1/4 parte in preț de strigare 4200 Lei.

Pentru încasarea creanței de 16.500 Lei capital și accesorii și de ospital 1650 Lei, mai departe pentru 7000 Lei plus 1617 capital și accesorii, mai departe pentru încasarea creanței de 54 Lei 14 bani și accesorii întăburarea in favoarea lui Dr. Francisc Szekely avocat.

Licitațiunea se va ținea in ziua de 23 Noiembrie 1926 ora 10 a. m. in casa comunală a comunei Orăștieoara de Jos.

Imobilele ce vor fi licitate nu pot fi vândute pe un preț mai mic decât deoaă treimi din preț de strigare.

Cel cari dorece să liciteze sunt datorii să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din preț de strigare drept garanție, in numărul sau in efecte de cauză nocivitate după cursul fixat in §. 42 legea LX. 1881, sau să predea aceluiși delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§. 147, 150, 170. legea LX. 1881; §. 21 legea XL. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare, este dator să întărească imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la același parte procesuală a prețului ce a oferit. (§. 25. XL. 1908).

Orăștie, la 26 Aug. 1926.

Judecător: Dr. Deac s. s.

Beția PLĂMĂNI astmatici belnavi de pept scrofulași anemici sărați de sânge slăbiși aia mult derita ușurare a surforțelor lor prin Siropul VERTEȘ 4 sticle 450 lei prin ramburs. — Spese postale și ambalaj in regie proprie. — Farmacia la „VULTURUL ALB” Nr. 33, Lugoj, Banat.

Depozit de Benzină și Oleiuri in gara Orăștie.

— AVIZ —

Depozitul pentru vânzarea produselor petrolifere Orăștie (in gară), a pus in vânzare: benzină grea, prețul Lei 9.50, și diferite oleiuri necesare la motoare.

A sosit și Petrolul!

— Prețurile cele mai reduse. —

I. BLANDEA

Vând Vin nou și vechiu dela 50 litre in sus cu prețuri foarte estine! Vin din Podgoria Șiria garantat! — precum și Must de strugări dela 1 Oct incolo. Pentru vinuri și pentru must iau toată garanția! Asemenea fac cunoscut celor ce au lipsă de grâu de sămănat și de copt pâne, că la mine și prin mine poate căpăta grâu de Secaș și făina de pâne de clasa primă! Rog a mi-se adresa cu toată încrederea! Se vând cu prețurile cele mai toftine. Cu simla: Petru Benea mare proprietar de vii și comerț de cereale, Șiria, (jud. Arad) Nr. casei 323. (878) 1-3

Numai pachetele cu marca de fabrică înșămbă de calitate conțin Veritabilul VERITABILUL Este cel mai fin si cel mai economic si cel mai la calea Adaus la cafea prin sporința sa neintrecută. HEINRICH FRANK SOHRESAR BUCUREȘTI-BRASOV